

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 20 „ „ „
za čet. „ 1 „ 75 „ „ „
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 60 „ „ „
za čet. „ 2 „ 5 „ „ „

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 „ „ „ dvakrat,
10 „ „ „ trikrat
natisne, večje črke plačujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 52.

Ta list izhaja vsak torek in petek.

Tečaj I.

O poljskem vprašanji.

Odgovor g. dr. Fr. L. Riegra g. A. Hilferdingu.

Ker smo bili uže oznanili, kako Palacky misli o poljskem vprašanji, naj svojim bralcem podamo še to, kar je o tej stvari po „Narodnih listih“ odgovoril dr. Fr. L. Rieger odprtemu pismu učenega Rusa A. Hilferdinga.

Spoštovano vredništvo!

Eden izmed prvih slavistov naše dobe, eden izmed najizvrstnejših naslednikov naših Dobrovskih in Šafaříkov ne le v slovanskem preiskavanji, ampak tudi v slovanskem mišljenji, g. A. Hilferding, čegar spisi o polabskih, bulgarskih Slovanih itd., čegar imenitna jezikoslovna, narodoslovna in zgodovinska dela o Slovanih sploh so uže večkrat med našimi učenjaki našla zasluženno pripoznatev, in čegar množni in ljubezni polni sestavki o našem češkem slovstvu in narodnosti so po ruskih časnikih pridobili našemu narodu veliko znanstvo in naklonstvo med največim rodom vsega slovstva — med ruskim rodom, razglasil je meni v ruskem časopisu „Denu“ odprto pismo, ki obširnejše govori o naméri našega časopisa, o mišljenji našega ljudstva, kar se tiče zdanjega boja med Rusi in Poljaki. Ta list je tudi prešel ali cël ali vsaj po nekoliko v druge časopise, ter ni obudil majhne pozornosti. Ta list po vseh svojih besedah ni list kacega zasobnika zasobniku, ampak je kakor odprto vprašanje slovstvenega ljudstva med Rusi češkemu občinstvu in narodu, kteremu ga moram razglasiti, mislim da po svojej dolžnosti, posebno ker to g. Hilferding na ravnost zahteva. Nimam pravice, da bi o tej reči oznanjal glas in sodbo vsega našega naroda, tudi bi si celó ne upal razglašati „večine,“ dokler bi ne „zbral glasov po vsem narodu.“ Do zdaj se pri nas to preporno vprašanje še ni po redu pretresovalo, tudi ni še prinesenih pravih dokazov, da bi se sklenila pravična razsodba — z večimi in korenitejšimi spisi, ki imajo misel in namén, dalje nego samo en dan ostati narodu v spominu. Do zdaj se ta prepir doganja kakor v sodnjej prednjej sobi, kjer mnogi, ki jim je za to reč mar, časi o tem, to se vé da precej glasno, govoré, vsak po svojem, ali do zdaj se niso bili še pokazali narodni porotniki, da bi sklenili razsodbo; do zdaj tudi še ni bilo narejenega toliko pokoja, da bi se bili mogli poslušati vsi dokazi. Dalje mislim, ko bi soditi imel sam naš narod, kteri bi morda o tej stvari sodil pravičnejše in menj stransko od marsikterega družega, da bi se tudi njegov razsodek ne zdel zadosti pravičen ne tej ne unej stranki, da bi morda bil celó obema strankama enako neprijeten. Razun tega so misli preveč razpaljene, ker je še vedno boj, in dokler meni vsak, da ima vso pravico v rokah, ne bode hotel nikakoršne sodbe rad poslušati, ako bi mu vsega ne prisodila,

ne samo, kar je njegova pravica, ampak tudi, kar je njegova želja. Iz vsega tega sodim, da še do zdaj ni prišla doba, da bi končno razsodbo o tem prepiru sklenil naš narod in naše narodno občinstvo; vsaj jaz se ne čutim poklicanega k temu, in to prepuščam drugim, kteri so si te sreče v svesti, da z njihovimi usti vselej govori ves narod. Vendar moram pregovoriti nekaj malo besedi o tem, kako jaz, kar se mene tiče, vidim to reč, uže zato, da bi ohranil dolžno spoštovanje visoko čislane g. Hilferdingu in drugim njegovim rojakom, kterim je morda kaj do moje sodbe o tej stvari.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane 28. junija. —b—. Znano je, da so bili 21. dan t. m. popoldne Slovenci šli iz Kamnika v Mengš, kjer se je bil tudi med njimi prikazal čitalnični prvosednik in ljubljanski župan g. Ambrož. Nihče ni vedel, od kod je prišel, dokler ni sam povedal, da je v Mengši imel opravek z nekim kamnotolkom, in kadar se je s tem do dobrega zmenil, potem da se je tudi ozrl, kakor je skrbnemu prvosedniku spodobno, da bi videl, kaj dela čitalnica, izfrólévši iz kletke ljubljanskega mesta. „Novice“ so rekly, da se je bil prišel med Slovence samo oddehnit, kar jim tudi radi verujemo, če premislimo, da mu je bilo res treba novih močí, ker ga je čakal po noči dolg pot v Idrijo. G. župan se je precej izgovarjal, da se je upal med Slovence priti, opiráje svojo pričujočnost na modre besede poganskega pesnika Horacija: „omne tulit punctum, qui miscuit útile dulci.“ Kaj nam je prav za prav hotel povedati s temi besedami, tega ne vemo, ali to pa še vemo, da stari naš profesor nam je razlagal, da se morejo te besede tako-le prestaviti: kar je koristno, združi s tem, kar je prijetno, pa bodo vsi glasovi tvoji. Kdor je 25., 26. in 27. dan t. m. bral uradni list „Laibacher Ztg.“ zvedel je, da so bili šli tisti, ki bi sami sebe radi imenovali stranko, v Idrijo 21. dan t. m., — tačas ko Slovenci v Kamnik. Tudi g. župan se je po noči peljal nalašč za njimi, kajti ne verujemo, da bi tam bil imel s kakim posebnim kamnotolkom kaj opraviti, kakor bi tudi ne mogli odgovoriti, kje in zakaj se mu je zdelo „utile,“ kje in zakaj „dulce,“ ali v Mengši ali v Idrii? Opravek s kamnosekom je časi res koristna, celó potrebna reč na zemlji, in oddehniti se, kadar se človek preveč zasopi, tudi ni le koristno, ampak še prijetno je; ali če premislimo druge okolnosti, potlej moramo soditi, da mu je „dulce“ bilo v Idrii, ne v Mengši, kajti v Mengši je družbo od strani gledal, v Idrii pak je imel govor, celó g. Issleibu je napil; vsak pa dobro vé, da je človeku prijetnejše tačas, kadar na glas oznanja veselje, nego tačas, kadar molcé in od strani

gleda, kako se drugi veselí. Po tej logiki se je torej g. županu zdelo, da je bilo „dulce,“ in morda tudi „utile“ iti v Idrijo, v Mengš pa samo „utile,“ in tudi to še le potem, če ne pozabimo kamnotéasa. Pa je tudi res bilo v Idrii tako veselje, kakor v tisteh pesmi, v kateri so angeljci trobentali; kdor ne veruje meni, ta naj v roko vzame „Laibacher Zeitung,“ in bral bode: „es war ein förmlicher triumphzug,“ in vendar se g. Issleib gotovo ni še domislil vsega, kar se more o tacih prilikah, če ne zgoditi, pa vsaj povedati. Ker solnce ne vidi vsak dan tacih čudežev, kakoršnega je 21. dan t. m. gledala Idrija, zato naj povemo, kaj se je nam zdelo posebno vredno, da se vnukom ohrani. V Issleibovej pesmi „festgruss an Adria“ beremo:

das freie lied, das deutsche lied,
das fröhlich tönt in alle welt,
ein treu gemüth, ein warm gemüth,
das ist, was uns zusammenhält;
das bringen wir zu euch herauf,
es ist vom Laibachstrand das beste.

Torej nemška pesem vkup drži? *) Kogá? Morda nas Slovence? Tega še nismo vedeli, in tudi ne verujemo, da-si nam pripoveduje sam Issleib; tudi nam je bilo do zdaj še čisto neznano, da bi Ljubljana v sebi ne imela nič boljšega, nego take nemške pesmi, kakoršne so Issleibove, katerih je pred nekaj leti res dal nekoliko na svitlo, vendar se nemški Gervini zaradi njih niso razdvojili v dva sovražna taborja: hie Issleib, hie Göthe! Spomina vredno je dalje, da je ljubljanski župan g. Ambrož napil g. Issleibu, in da se temu še ni vredno zdelo, da bi se mu zahvalil, če smemo verjeti listu „Laibacher Ztg.“ ki ga ureduje sam g. Issleib. Kdo bi mislil, da bi se ljubljanskemu županu moglo kaj tacega pripetiti? Tudi je dalje g. Keesbacher dobro in po resnici popisal to družbo: „wir ziehen schon ein paar jahre im lande herum.“ Kaj pa je vaš namén? Ali res le samo petje? Kako pa je to, da vas Tržič in Idrija najbolj mikata? Zakaj pa v Ribnico ne greste? G. Ambrož je rekel v svojem govoru: „moja dolžnost je bila priti v vašo družbo Z dvema lepima pesmima ste opomnili, da ne bodemo več tekali drug poleg drugega, ampak da se zedinimo, in mislim, da k temu sem tudi jaz drobtinico pripomogel, ker sem danes k vam prišel, da bi se prepričal, da ste za seboj pustili une, ki so do zdaj le vstric hodili.“ — Kdo pa je g. Ambrožu naročil, naj ide v Idrijo po mir? Nam je to čisto neznano, in mislimo, če je on tudi res mestni župan in čitalnični prvosednik, da v tacih zadevah ne more tako samooblastno ravnati, in uklanjati se v našem imeni tistim, ki so mu uže prorokovali, da visi Damokljev meč nad glavo njegovega županstva. Mi nismo nikoli zdražbe niti iskali, niti delali, ampak vedno le branili se, kakor tudi zdaj. Naj se združijo naši pevci z unimi, potem ne bodemo kmalo tudi čitalnice več imeli, to vsi dobro vemo, — torej mir besedi. — G. Samassa mlajši pak je deklamoval g. Dežmanov slovenski „pozdrav Idričanom.“ G. Dežman slovenski govori o marsikakej priliki, samo tačas ne, kadar bi se s tem zarés pokazal Slovenca, posebno pa v deželnem zboru ne, to smo uže davno vedeli, ali še le zdaj se je pokazalo, da še celó piše slovenski, dasitudi mu je peró začelo jako pešati. G. Samassa je pa zato slovenski govoril, ker je premislil, da po slovenskih cerkvah na kranjskeji zemlji pojó njegovi zvonovi, zato je pa krepko napil g. Dežmanu, ki se za prave koristi kranjske zemlje z mirom poganja, torej tudi tačas, ko ga je bil zavrnil knez-vladika g. Vidmar. Celó slovenska pesem „Naprej“ se je travestirala, kar se še g. Issleibu čudno zdi, ker piše o tem: „sogar das „Naprej“ kam zum vortrag.“ Kronó je pa

veselici na glavo postavil doktorski klobuček, ki so ga o tej priliki dali g. Höchtelnu, za čegar doktorat še ni nič vedel svet, predno ga ni oznanil časnik „Laibacher Ztg.“

Eno tiskarno tožbo uže imamo, druga se nam tudi obeta, kakor govori vsa Ljubljana, zato bi si mi nikakor ne bili upali tako demonstrovati, kakor uradni ljubljanski list zoper Slovence s širokoustnim popisom iderske veselice, ki dobro vemo, kaj se je za njo skrivalo.

Iz Trsta. 26. junija. —z—. Iz Primorskega vam nimam zdaj nič posebnega pisati, le to naj opomnim, da je tržaško vladarstvo okrajnim uradom ukazalo, naj Slovincem razpošiljajo samo slovenske pozivne liste. Ta ukaz pak se je razglasil, kakor sem čul, ker se je bilo pritožilo več županov, torej bi dobro bilo, da se župani večkrat in pogostoma potegnejo za ravnopravnost.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. V nedeljo 5. dan julija meseca ob osmih zvečer bode v čitalnici slovesna „beseda“ na slavo dr. Janezu Bleiweisu in 20letnamu tečaju njegovih „Novic.“ Po „besedi“ bode veselica na vrtu, ki ga v ta namen z veseljem odpre g. Sovan. Pri „besedi“ se slovesno podá slovenskemu boritelju dr. Bleiweisu srebrna pisalna priprava s zlatim peresom. Vabimo torej, naj pridejó vsi udje ljubljanske čitalnice, in tudi tisti, ki so se vdeležili te pripoznatve. Pri „besedi“ bode na vrsti: 1) Pokloni se spominek; 2) beseda Slovenije deklamacija, zložil A. Praprotnik; 3) pozdrav dr. Janezu Bleiweisu, besede I. P.—ve, napev Miroslava Vilharja; 4) „Kde vlast je ma?“ kde domov muj?“ Škroupova; Pri vodici, besede dr. Lovra Tomana, napev Luznarjev; 5) Dr. Janez Bleiweis in slovenstvo, spisal Fr. Levstik; 6) Pobratimija besede Simona Jenka, napev Davorina Jenka; 7) Samospjev Škroupov; 8) Slavska domovina, zložil Kukuljević.

— Nj. ekscelencija vitez pl. Benedek je bil prišel 24. dan t. m. zvečer v Ljubljano, in pregledoval vse v Ljubljani in okrog Ljubljane bivajoče vojake od 26. do 27. dné po noči je zopet odšel.

— Sem ter tje pripovedujejo, da je v Idrii pokazalo več gospodov, da znajo dobro kozlece prevračati, in da se zato osnuje v Ljubljani telovádno društvo (turnverein). — Govori se, da je dosti izmišljenega v tem, kar piše „Laibacher Ztg.“ o slovesnosti v Idrii. Tako se na pr. pripoveduje, da so celó kmetje vpili: „živio“, ko so videli, da gré v Idrijo nemška procesija, ljudjé pa, ki so tudi videli in šlišali vse to, pravijo, da je nekje na pragu stala stara baba, kateri so zavpili „živio!“ ona pa da jim je odgovorila: i lejte-si, živi jo, zakaj si jo pa vzél! S takimi odgovori se „Laibacher Ztg.“ res lahko mogočno ponaša.

Dunaj. V tretjej seji gosposke zbornice je bilo 6 gg.: nadvojvod, pri ministerskeji mizi pa gg.: Schmerling, Rechberg, Mecsery, Lasser, Hein, Plener; levica je bila skoraj prazna, izmed cerkvenih glavarjev je sedel sam kardinal Rauscher, poleg grofa Antona Auersberga (A. Grüna) je bil baron Prokesch. Grof Leon Thun je svetoval, naj se prenaredi 4. oddelek tistega pisma, ki je namenjeno za odgovor prestolnemu govoru. Ta oddelek pravi: z lepim upanjem pozdravljamo, ker se nam zdi, da je k temu pomena vréden korak, po cesarskem ukazu, danem 21. aprila t. l., sklicovani erdeljski zbor, ker s tem se je zdaj odprla pot vsem deželam pod avstrijskim žezlom, da se vdeležijo posvetovanja o splošnih

*) Naj mi bralci blagovoljno oprosté ta germanizem!

zadevah; grof Leon Thun je pa svetoval, naj se popravi tako: z lepim upanjem prav za to pozdravljamo po cesarskem ukazu, danem 21. aprila t. l., sklicovani deželni zbor erdeljske vélike kneževine, po katerem se zdaj podá tudi tej deželi, kterej samej do zdaj še ni bil odprt pot do posvetovanja o splošnih zadevah, prilika, da pripomore k blagonosnemu razvoju avstrijske celotne ustave. Nasvet je bil podpisan, vendar ni obveljal. Zoper njega sta govorila: baron pl. Lichtenfels in grof Anton Auersberg.

— V 4. seji poslanske zbornice je prvosedoval dr. pl. Hasner, pri ministerski mizi so bili gg.: Schmerling, Rechberg, Lasser, Wickenburg, Mecsery, Plener in Hein. Državno ministerstvo oznani, da so se odpovedali poslanstva Čehi gg.: Tomek, Grünwald in Žak, in potem se je bral protest poslanca Riegra in 10 njegovih tovaršev, ki pravijo, da ne morejo pritegniti, naj bi se njihovemu deželnemu zboru vzela pravica, po kterej so smeli „davke privoliti,“ in da torej ne morejo odobriti sklepov ožega državnega zbora, čegar posvetovanja se ne mislijo vdeleževati, dokler ne dobé zagotovila, da državni zbor ne bode stopal čez svojo oblast. Prvosednik je opomnil, da se bodo v pismenem odgovoru grajale tega protesta besede, ki pravijo, da je zbornica „samoblastno prestopila svoje meje.“ Vprašal je potem, ali se zdí zbornici, da so ti poslanci imeli pravico, domá ostati, in če se jim zdí, da ne, potem jih po §. 4. opravnega reda opomni, naj v 14 dnevih pridejo na Dunaj, ker je uže 8 dní, kar so njihovi stoli prazni. Predno je bilo glasovanje, prosí dr. Zyblikievič, naj bi Poljaci ne glasovali, in za češko-moravske poslance je enako prosil dr. Pražak. Prvosednik jim reče, naj vsi ti gredo v zadnje klopi na desnici. Na svojem mestu ostanejo češka poslanca dr. Čupr in dr. Krasa, pa Ljubiša; potem je sklenila večina sóglasno, da češki poslanci ne delajo prav, da jih ni. Torej pride na vrsto §. 4. oprav. reda. Tudi dr. Toman ni glasoval. V odbor za posvetovanje, kako bi se dalo izkrajšati parlamentarno delo, izvolijo še grofa Evgena Kinskega. Zdaj pride na vrsto pismeni odgovor stolnemu govoru; poročevalec je bil posl. Giskra. O tem so tudi govorili gg. poslanci: Tschabuschnigg, Berger, Kuranda, pl. Groholski, Wenzyk in Pražak. Posl. Tschabuschnigg želi Poljakom toliko svobode, kolikor je mogoče, da jo dobodo, in da Avstrija sme vojno začeti samo tačas, kadar bi v nevarnosti bila njena moč in celota. Dr. Berger je govoril o nemškem, poljskem in ogerskem vprašanji. O nemškem vprašanji je v misel vzel besede Nj. veličanstva poslancem pravosodnjega zbora: „jaz sem sicer najprvo Avstrijan, ali poleg tega odločno nemšk, ter želim iskrene pridružbe k nemški deželi,“ in priporočal je, naj si vlada Nj. veličanstva vedno ostane v svesti, da je Avstrija tudi nemška država, in da si mora varovati nemškega poklica; geslo mora biti: nemške dežele ne brez Avstrije, pa tudi ne brez Pruske. O poljskem vprašanji govoreč, hvali poljsko junaštvo in nekdanjo pomoč Avstrii, imenuje Ruse tatarske kane (!), ki obhajajo rabeljske praznike v Vilni, Dünaburgu, Lublinu in Varšavi, in pravi Čehom „vitezi žalostne podobe,“ ker neté v državni zbor, in so vneti za rusko carstvo, za deželo polno krvi in gnjusobe. O poljskem vprašanji se mora delati po „pravici,“ in sicer dosledno, krepko in hitro, da ga moskovska zvižčnost in Bismark ne zasukneta kako drugače. Ob ogerskem vprašanji govori, da Avstrija še ni v zbornici, dokler bode 85 sedežev ogerskih poslancev praznih, in svetuje, naj bi se vlada poskušala sprijazniti z Ogrji in sicer s poravnavo (transaction). Kuranda je govoril samo o poljskem vprašanji rekoč, da Avstrija nima večega sovražnika, nego je in tudi mora ostati Ruska, dokler se bode držala oporoke (testamenta) Petra Vé-

licege, in dokler bode hotela Turke pregnati iz Evrope (sic), in sama sestí na carigrajski prestol; da ima Avstrija z Rusko 135 milj neobranjene meje, in da je treba za Poljake potegniti se, ker se najbolj vpirajo panslavizmu, ki v imenu združenega slovanstva oznanja moskovsko gospodovanje, ter pristavlja, da bi v pismenem odgovoru imeli stati besedi „avstrijska celota.“ Posl. pl. Groholski se je tudi oglasil za Poljake, in rekel, da poljsko vprašanje more razrešiti samo čista osvoboditev in samostojnost poljskega naroda, in popisoval je panslavizem, ki zdaj še ni nevaren, ker Slovani vidijo, kako se pod Rusi godi Poljakom, toda, ko bi Poljaci obnemogli, potem bi se še le porodil pravi oboroženi panslavizem, ki bi raztegnil roke do adrijanskega morja in do dunajskih vrat. Še dr. Wenzyk je govoril za Poljake, dr. Pražak je pa djál, da državni zbor ne bode celoten tudi potem ne, ko bi vanj prišli erdeljski poslanci, in ustavil se je besedam o panslavizmu rekoč, da imajo avstrijski Slovani pravico imeti sočutje s tistimi Slovani, ki ne živé v Avstrii, kakor imajo drugi narodje pravico, da jim je mar za tiste svoje rojake, ki niso v Avstrii, in da je panslavizem zdaj izmišljena reč, ki bi utegnila nevarna biti še le potem, ko bi avstrijski Slovanje obupali, da Avstrija ne izpolni svojega poklica, ki ga ima, da varuje raznih narodnosti. — Noben poslanec se tedaj ni vzdignil zoper pismeni odgovor; oglasiti se je hotel še dr. Toman, pa se ni, ker je uže Pražak vse povedal, kar je bilo o panslavizmu njemu na misli.

— V 5. seji poslanske zbornice je bil še zmirom na vrsti pismeni odgovor. Občnega razgovora ni bilo več, ampak posebni razgovor se je pričel. Dr. Giskra je rekel, „da v zbornici letos ni bilo cépčevskega ropota (?), kakor lani — pa saj se vé, da je mlatil le prazno slamo;“ nato ga je zavrnil prvosednik, naj prizanaša tistim, ki jih ni v zboru (Čehom). Glasili so se potem poslanci gg.: dr. Mühlfeld, dr. Berger, dr. Pražak, dr. Schindler, minister grof Rechberg, baron Pratobevera, dr. Herbst, pl. Groholski, pl. Mogielnicki, Winterstein, dr. Brinz, dr. Toman in dr. Rechbauer. Dr. Herbst je svetoval, naj se v pismeni odgovor za besedama „cesarska vlada“ pristavi: „nepremeljivo trdno držeč se celote vsega cesarstva,“ kar mu je tudi potrdilo glasovanje, in dr. Toman se je vprl tistim govornikom, ki Avstrijo imenujejo nemško državo, in dajó nemškemu vprašanju največo važnost, ker po njegovej misli je treba najprvo biti Avstrijan, in potem še le Nemeec, Slovan itd. Tudi se je ustavljal besedam o panslavizmu, ker avstrijski Slovanje bi se med seboj le slovstveno radi približali, in zahtévajo, da bi se jim pripoznale in spoštovale njihove pravice, in povedal je, da je tudi on panslavist, kar se tega tiče, ker tak panslavizem ne škoduje Avstrii, kajti nima nikakoršnega političnega namena, in se ne razteza čez avstrijske meje; djál je dalje, da se vpreti mora tudi tistim govornikom, ki so trdili, da vsi Avstrijanje po Nemški hrepené, ker nenemški prebivalci ljubijo Avstrijo, pa zahtévajo svoje pravice, in če je bilo rečeno, da diplom in ustava nista ovrgla pisma nemške zveze, mora on opomniti, da tudi še zdaj velja avstrijski starostavni in pragmatični zakon; da ves pismeni odgovor še v misel ni vzel ravnopravnosti avstrijskih narodov, pa da on (Toman) zarad tega vendar nič ne nasvetuje, ker vé, da bi ostal v manjšini. — Razun Herbstovega popravka je ostal ves pismeni odgovor tako, kakor ga je bil naredil odbor.

— „Presse“ govori, da Nj. veličanstvo naš cesar ne pojde v Karlove Vare.

— Poštnim uradnikom se plače poboljšajo, da bodo po sedaj po 500 gld. na leto dobivali tisti, ki bodo imeli najmenj plačila, v tem je pa tudi priboljšek za stanovanje; kateri so

imeli do zdaj po 420 in 450 gld., dobé po sedaj po 500 gld., kateri so pa dobivali po 525 gld., imeli bodo po 600 gld., in tistim, ki dobivajo nad 600 gld., bode plača zvikšana po njihovej zaslugi, in to bode vpeljano še pred 1. dnevom novembra t. l.

— 25. dan t. m. je razpuščen 8. vojskni oddelek; med laško vojsko torej spada samo še tretji, peti in sedmi oddelek in založne čete iz brigade nadvojvode Henrika in iz Nostičeve brigade.

Trojedinna kraljevina. Kardinal in veliki zagrebški vladika je na večni spomin in na slavo tisočletnega praznika sv. Cirila in Metoda ukazal, da se bode vsako leto 5. dan julija meseca sv. maša brala v slovenskem jeziku po vseh hrvaških in slavonskih vladikovinah, kakor je po Dalmaciji navada. Pisane prošnje so podane tudi pečujске in zaladskej vladikovini, da bi se to vpeljalo tudi po čisto slovanskih okrajih pečujске vladikovine in po Medmurji, koder živé sami Slovani.

Dalmatinska. Gosp. V. Duplančić, dalmatinski deželni poslanec in vrednik časopisa „Voce dalmatica,“ ki ne izhaja več, ima tiskarno tožbo, da je razžalil Nj. veličanstvo, da je kalil javni mir, in odobral nezakonito dejanje.

Češka. Tudi Bismark je uže v Karlovih Varih, kamor pričakujejo celó vélicege kneza Konstantina s presvitlo gospó.

— 27. dan t. m. so prinesli vsi češki listi v českem, in „Politik“ v nemškem jeziku protest čeških poslancev, ki niso prišli v državni zbor.

Galicija. 16. dan t. m. so pri Seniavi prijeli 11 učencev tretjega normalnega razreda iz Jaroslava; hoteli so iti Poljakom na pomoč; 5 jih je bilo starih po 11 let, najstarejši pa samo 14 let.

Ogerska. Po 1317 štirjaških miljah najrodovitejših in bogatejših krajev ogerske zemlje je suša, in sicer po 108 štirjaških aradske županije, po 200 biharske, po 65 bekeške, po 29 čanadske, po 62 čongradske, po 17 hajduške zemlje, po 120 heveške in vnénje solnoške, po 85 v Jazygii in Kumanii, po 108 kraeske, po 115 sabolčke, po 106 satmarske, po 116 temeške, po 132 štirjaških miljah torontalske županije. Župan čongradskega mesta je te dni sklical nenavaden véliki zbor, v katerem se je sklenilo, da je zarad sedanje stiske treba prositi vlade, naj dá 30.000 gld., in tudi naj bi se prizanesljivo pobirali davki.

Erdeljska. Volitve za deželen zbor so se pričele 26. dan t. m.; vendar se deželni zbor snide še le 15. dan julija, ne 1. dan, kakor je bilo odločeno iz početka.

Ruska. Tudi po Odesi je neki uže velik nepokoj. Žugajoča pisma in nabiti razglasi tudi v tem mestu podpihajo vpor. Uže več hiš, v katerih so prebivali viši uradniki ruske vlade, pišejo da je požganih.

— Véliki vladika Felinski je 16. dan t. m. prišel v Petrograd in ž njim žandarmski polkovnik Sersyputovski.

— Beremo, da so v Petrogradu in tudi na Dunaji te misli, naj bi se o poljskih zadevah med seboj osobno dogovorila Napoleon in car Aleksander, in da se tega tudi Napoleon ne brani, posebno pa francozka cesarica ne.

— Pravijo, da je véliki knez Konstantin svoje otroke poslal skrivaj v Petrograd, ker se je nadjati, da bi Varšavo kmalo utegnulo kaj hudega zadeti.

— Po gubernijah: Vilna, Kovno, Grodno, Minsk, Mohilev in Vitepsk je ukazal vojskovod Muraviev, naj se osnuje v vsacem okrožji ostra, vojnopolicijska gosposka, ki sme postavljati vojne stotnike, pod katerimi bodo prav čisto

vsil ljudje po mestih in po kmetih; ukazal je, naj se naredé knjige, v ktere se ima zapisati, kakošen posel ima kateri človek, in koliko mu je upati; naj se napravi črna vojska, da zatara vsak začetek vpora; naj se pobere orožje vsem ljudém, če imajo tudi orožne liste, samo kmetom ne, ako niso sunni. Ta ukaz tudi zadeva duhovne. Posestvo se vzame vsacemu, kdor bode vporu pomagal, kakor koli bodi.

— Pišejo, ako se Ruska ne prime tega, kar so jej svetovale zapadne države, da je Napoleon z Lordom Palmerstonom sklenil vojno.

Poljska. Narodna vlada je na svitlo dala razglas, v katerem rusko vlado svari, naj v Varšavi ne obudi vpora.

— Zajkovski je pri Maniovu Jordan pa pri Gliniku s četo 400 vojakov prekoračil Vislo; toda potem so bile te čete razkropljene, sam Jordan pa ranjen, nekteri pravijo, da celó ubit.

— Poljski skrivni odbor je v Varšavi razglasil mnogo ukazov: naj meščanje ostanejo mirni, pridi si, kar koli bodi; naj uradnika državne blagajnice, Stanislav Janovski in Stanislav Hebda glavnej blagajnici vzetih 24,012.992 poljskih gld. dasta narodnej vladi. Vsak polkovnik, viši poročnik in jezernik naj dobiva po 4 poljske gld. (1 gld. a. vr.) plače, stotnik do poročnika po 2 poljska gld., niži časniki po 20 grošev in vojaki po 10 grošev na dan.

— Na Litovskem v Mohilevu so 18. dan t. m. ustrelili dva Maceviča in dva vporna vojskovoda Aneypo in Korzaka. V Kijevu so obesili Zielinskega, v Siedelcu 15. dan t. m. Čarnekega in Milaviča, v Petrikavu 20. dan t. m. Bokieviča.

— 22. dan t. m. je bila krvava bitva na Bugu.

Francozka. Čisto novo ministerstvo je izvoljeno: Billault je namestu Valevskega za državnega, Baroche za pravosodnega, Boudet, dozday prvosednik državnega svetovalstva, za ministra notranjih opravkov, Duruy, dozday glavni oglednik poduku, za ministra poduku, Béhier, nekdanji državni svetovalec, za ministra javnih del, Rouher za prvosednika državnega svetovalstva, Morny za prvosednika zakonodajnega zbora.

Angleška. „Times“ govore, da se je bati vojne, ako se Ruska ne udá temu, kar od nje zahtevajo zapadne države.

Italija. Garibaldi misli iti kmalo na Francozko.

Amerika. Vojskovod Lee je s 100.000 vojaki planil v severne države, in osvojil Winchester, Perryville, Martinsberg, Hagerstown in Changersburg. Vsa Hookerjeva vojska se je vzdignila od Rappahannoka, da bi prestregla Lee-ja. Bitve se je kmalo nadjati. Linkoln je nabral 120.000 vojakov.

Dunaj 27. junija. — Nadavek (agio) srebru 10.00.

36]

14

Oznaniło.

Kdor hoče v svojej hiši zatreti podgane, miši, stenice in žoharje ali šurke (grile), naj pri meni kupi tiste povsod dobro znane strupenine, ktero napravlja g. Riesz Guttman na Ogerskem.

Janez Tauzher,

trgovec na vélicem trgu v Ljubljani,
„pri plavej krogli.“